

Inserati se sprejemajo in veljajo trispodna pet-kr. vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 kr. če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi
se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvu (administraciji) in ekspedicijska na mestnem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvo je na mestnem trgu h. št. 9, v II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrt leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrt leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Pomirje, a ne mir.

Včeraj smo v političnem pregledu naznanili, da so sv. Oče v soglasju s katoliškimi škofi na Pruskem privolili, da smejo katoliški duhovniki prositi pri pruski vladi za oproščenje določeb majev postave, ki zahtevajo od katoliških mašnikov, ako hočejo umeščeni biti, da morajo svoje študije dovršiti na pruskih šolah. Minister bogočastja, pl. Gosler, pa je škofom naznanil, da se bode tak dispens dajal mašnikom, kadar se bodo za to oglašili. — Sv. Oče s tem niso odobrili pruskih majevih postav, niti priporočili duhovnom in škofom, da naj se po njih ravna, a pruska vlada tudi ni preklicala majevih postav, le zaradi umeščenja duhovnov, t. j. duhovnih pomočnikov je nekoliko prijenjala. Mir tedaj ni sklenjen, temveč le nekako pomirje je nastopilo, bojujoči stranki hoče čakati vsaka v svojih zasedbah, kako se bode stvar dalje razvijala. Sv. Oče so pokazali, da radi prijenjajo, ako se zagotovi katoliški cerkvi toliko prostosti, da bi mogla skrbeti za pastirstvo katolikov in za naraščaj, da ne bode potisnjena v tak položaj, kakor je n. pr. katoliška cerkev na Kitajskem ali Japonskem. Obe stranki, sv. Oče v imenu pruskih katolikov, in pruska država si želita miru, oboje ste ga silno potrebni; katoliki mrjejo brez svetih zakramentov, katoliško ljudstvo nima učencikov, niti mašnikov, duhovščina odмира, pruska država je sicer po zunanem še zmirom močna, ali notranji črv jo razgloda, skrivne družbe ji tla spodrivajo, revščina in nezadovoljnost raste od dne do dne, zarotniki si upajo do vzvišene osebe vladarjeve, in v sredi milijonov pušek in bajonetov si mogočni cesar ni življenja svest, vse to pa glasno kliče in opominja: pot, ktero je nastopila pruska vlada l. 1873, ni prava pot, ta pot ne pelje do blagostanja narodov,

nit ne krepi in čvrsti države, marveč spodjeda in podkopava družinski red, pa' ne narode in države v pogubo in propad, — kajti vzdiguje zoper red, kterega je Bog postavil vsem stvarjenim rečem.

Ne poznam Boga, ki bi bil nad mano, rekel je nekaj oholi kralj, ko mu je Mozes rekel, da naj na povelje Božje izpusti izraelsko ljudstvo, da bode Bogu v puščavi darovalo. Po Božje so hoteli česčeni biti vsi mogočnejši starega sveta, rimski cesarji so preganjali kristjane kakor državne zločince, ker niso hoteli umrljivim ljudem Božjega česčenja skazovati in so rekli: Boga je treba bolj ubogati, kakor ljudi. — Krščanski kralji in mogočnejši sicer niso tirjali Božjega česčenja, niso rekli, da so bogovi, a tirjali so nekteri oholi izmed njih nemejeno pokorščino tudi v verskih rečeh, zapovedovali in ukazovali so tudi tam, kamor njih oblast ni segala, tirjali so pokorščino tam, kjer bi sami imeli slušati. Nočemo stvari dalje razpravljati niti se ne bomo mudili pri bizantinskih cesarjih, ki so sami hoteli sodniki biti v verskih rečeh, a tiste, ki jih niso hoteli slepo ubogati, strastno preganjali in se vzdigovali zoper prvega učenika krščanskega sveta, rimskega papeža, kajti strahovita je bila tudi kaznen za tako predrznost, niti danes nočemo v misel jemati drugih krščanskih vladarjev, ki so svojo mogočnost in veljavo hoteli s tem razširjevati, da so boj napovedali sveti Cerkvi in rimskemu stolu, ostanimo danes raje pri nemških vladarjih, pri nemških ljudstvih, ker hočemo pred vsem povdarjati in kazati na žalostne razmere, ktere je učinil zadnji kulturni boj na Nemškem.

Kdor hoče kako stvar izpeljati, začeto dejanje dovršiti, išče si zaveznikov, išče si pripravnih ljudi, kteri so voljni ali zmožni ravnati po njegovem povelji, ter izvršiti dane ukaze.

Tukaj zopet nočemo razpravljati ali premišljevati, kako nepotreben, da, kako aboten je, pa tako imenovani kulturni boj, ker nekteri vemo, da je tega sveta za take stvari ne vprašajo, marveč jim je zoperna vsaka oblast, ktera ne izvira drugej kakor iz njih volje, druge, in ti so bili menda pri pruskem kulturnem boji merodajavni, žene pa sovraštvo do katoliške cerkve v kulturni boj, marveč le nekoliko bolj na drobno hočemo pregledati orodje, ter naštetiti stranke, kterih se je mogla poslužiti pruska vlada v boji zoper katoliško cerkev, in kterim na ljubo se je lotila tega orjaškega nebonapadnega dela.

V prvi vrsti je menda bilo tisto zgodovinsko sovraštvo do katoliške cerkve, ktero je Luter svojim učencem zapustil, to je še ob vseh časih protestante združevalo in to je živo znamenje vtisnjeno vsem verskim ločinam — sovraštvo do papeža, sovraštvo do vidnega poglavarja svete cerkve na zemlji. Živo se sovražijo verske ločine med sabo, luterani stare korenine sovražijo novošegne nejeverce njih spoznave, a kedar gre vesela, živahna vojska nad Rim, nad rimskega antikrista, takrat so si pa prijatelji do komoleca. Na to je stavila pruska vlada svoje upanje tem bolj, ker je pruska vlada pred vsem protestantovska vlada, sedanji nemški cesar ni rimski cesar nemškega naroda, marveč protestantovski nemški cesar. Prejšnji pruski kralji se niso dotikovali javno zagotovljenih pravie katolikov, in pod prusko vlado se je lepo razcvitala katoliška cerkev, nekteri so še Avstriji v zgled stavili Prusijo, kar se tiče stanja katolikov; katoliki in protestantje so se jednako borili, kri in življenje žrtvovali za nemško ednost, toliko bolj so bili osupnjeni in iznenadeni katoliki, ko so v plačilo svoje zvestobe in požrtvovalnosti kar na enkrat prejeli majev postav, ki katoliško cerkev vklepajo v državne

Listek.

Pôljskim rožicam v slovó.

Morebiti ni še kedaj pôljskim rožicam tolika čast in slava došla na slovenski zemlji kranjski, ko ravno to leto. In ktera? Kolika? Navadno stojé poljske rožice po livadah v svoji lepoti le v to, da jih o svojem času pokosita srp ali kôsa in grabljice pograbijo; tudi ta čast se njim utegne primeriti, da jih kar žive pozoblje kaka požrešna in neolikana četeronogata stvar Božja, in mnogokrat še tatinsko. Oh! uboge rožice — kaj ne? — so one, da kar žive v svoji mladostni lepoti morajo brez usmiljenja pod grabljice, pod zobe!

Letos se jim je pa bolje godilo, nekterim, se vé, in ne vsem. In ktere so bile tako srečne, da niso šle ne pod grabljice, ne pod zobe! In kakšna sreča je te srečne doletela?

Veš kaj! Srečne so bile letos tiste pôljske rožice, ktere je trgala po polji in travniku njezna roka ženska, jih potem lepo v šopek povezala ter jih v šopku umetno sestavljene podarila presvitlemu našemu avstrijskemu cesarju o Njegovi navzočnosti v Ljubljani. O zares poslavljene in srečne so bile te rožice, in zavidale so njih toliko častne sreče druge po livadah ostale tovaršice, ktere je Božja roka vsadila tamkaj, kjer nista po pôljskih evetlicah segala mlada roka in mlado oko.

In ko potem premišljuje, da ne bo zopet kmali enake prilóžnosti na Kranjskem pôljskim krasoticam, ampak da bodo one vse, vse šle po navadni poti pod kôso in grabljice — v smrt; — in ko tako gledam to na videz žalostno osodo lepih pôljskih rožic, zdi se mi, da slišim zdihovati in žalovati te zale krasotice, da so one odločene tako nemili smrti, tolikemu zaničevanju; — ko da bi ta njihova smrt za nje nekako osramotilna bila. Meni se smilijo

te uboge žalujoče, sosebno ker v tem njihovem dozdevnem žalovanji vidim, da se one motijo in še motijo zeló, ne vedé, da ta njihova smrt je smrt najčastnejša za nje; tudi se mi smilijo te uboge žalujoče, ker jih jaz ljubim, ljubim zeló, sosebno zato, ker dorastejo one brez kake človeške umetnosti in pomoči do vrha v toliki lepoti, da se mi pri njihovem ogledovanji v resnici srce veselja topi in se sprehajaje po polji in travnikih radujem nad njimi s sream in očmi. Ne zdi se mi pa bratovsko lepo, da bi se jaz nad njimi veselil, one pa bi pri meni po njih oveseljenem žalovale; jaz v tih prekrasnih delih Božjih gledam svoje sestrice in želim, ž njimi po bratovski ljubezni ravnati ter želim, da z menoj veselijo naj bi se veselile še one in zagotovem, da ž njimi oveseljenimi se bo še bolj radovalo tudi moje srce.

V poduk njim in v tolažbo, ter v razveseljenje hočem njim očitno slavo zapeti in

spone in hoté vse svobodno cerkveno življenje udušiti. To je bilo tedaj katolikom plačilo za njih zvestebo, ljubezen do domovine in vlade in skazano požrtvovalnost ob časih vojska!

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. sept.

Avstrijske dežele.

Iz Celovca, 19. septembra. Deželni zbor. V današnji seji so odobrili poročilo dež. odbora o poročstvu, katero je dežela prevzela za brezobrestno državno posojilo, ki je bilo posojeno občinam po povodnji l. 1. poškodovanim. Deželni predsednik je bolj obširno razložil, kaj se je storilo v pomoč, vsega skupaj se je dalo 409.902 gold., tudi pove, kako so se denarji porabili, ob enem se zahvaljuje udom komisije v podporo poplavljenca in deželnemu odboru za vrlo sodelovanje. Knez in škof Funder pa se je zahvalil deželnemu predsedniku za krepko delovanje pri ti splošni deželni nesreči; zbor je tem besedam živahno pritrdjeval.

Iz Bregence, 15. septembra. Poslanec Schneider je poročal v imenu deželnega odbora o vlogi katoliško-politične kazine v Dornbirnu, da se obvaruje kmet škode, katero mu prizadeva divjačina pri njegovem obdelovanju. Odbor nasvetuje, peticija naj se slavi vladi izroči, da se na njo ozira in da kaj o tem ukrene. 2. Naj se ona poziva, da se pri svojih postavah ozira na varstvo gozdov in drugih kmečkih zemljišč. Poslanec Thurnherr je izrekel voščilo, da se takrat, ko se bode snovalo delo za preosnovo gozdarskega osebja, postavijo določila, da se tudi naznani škoda, katero prizadeva divjačina. Ti nasveti se sprejmo.

Danes 21. septembra zboruje tudi deželni zbor **Gorenje-Avstrijske** in za **Galicijo**. Na dnevnem redu pri prvem je med drugim tudi poročilo deželnega odbora o grajenju nablizne (vicinalne) železnice v Gorenji Mühlviertel, potem poročilo tistega odbora, kar se tiče končnega dela pri zemljiški odvezi.

Marski deželni zbor začne svoje letošnje zasedanje 25. t. m.

Obligacije ogerskega državnega dolga se smejo tudi jemati za kavejio ob sklepanju zakona pri vojaki, v tem sta se pobotala denarstvena ministra oboje državne polovice. Pravilo, kako se ima ravhati pri sklepanju zakonov in pri izplačevanju obrest pri kavejih, je bilo sestavljeno pri kraljevem ogerskem ministerstvu in je poslano bilo dotičnim vradom. Ta ukaz, ki se tiče ogerskih državnih obligacij, zadobi veljavo 1. novembra t. l.

Srbski knez Milan brzojavil je e. k. tržaškemu pešpolku v Pulju naslednji pozdrav: „Po milosti Nj. apostolskega Veličanstva za polkovnika-lastnika 97. pešpolka imenovan, zdi

se mi prva in jako prijetna dolžnost, da svoje nove tovariše pozdravljam.“ Poveljnik polkovnik Nemčić zahvalil se je brzojavno, rekoč: „Polk je ponosen, da sme kraljevo ime nositi!“

Knez Alfred Lichtenstein rekel je zbranim volilec v Riegersburgu: „Tudi v bodočnosti kakor dozdej držal se bom Čehov in Poljakov, kajti kot Avstrijanec moram želeči, da tudi nemški avstrijski narodi Avstrijo za svojo pravo domovino smatrajo, in nikakor mi ni po volji, da se zaradi gospodoželjnosti jedne frakcije, od jednega naroda razpor med vse druge na večne čase seje!“ — Res zlate besede, ko bi jih le tisti, kojim veljajo, tako naglo ne pozabili!

Vnanje države.

Bolgarska je Rusiji 30 milijonov rubljev na okupacijskih stroških iz leta 1878—1879 dolžna. Bolgari mislijo na napravo nekake protipeze na tirjatev tributa od turške strani. Sobranje je po navodu g. Jonina jako omejeno, ter se, kakor smo že omenili, le na posvetovanje železnične konvencije, kakor jo je skovala „konferenca štirih“ in pa na omenjeni ruski dolg razteza. V komisijo, ki bo novo ustavo izdelala in izvanrednemu sobranju predložila, poklicani so vodje vseh strank, liberalne, kakor konservativne.

Laške konservativne novine pri- tožujejo se čez oficijozo, kateri so se v Forli z republikanci sešli pri banketu, da so s poslednjimi paktirali. Republikanci so jih povabili pod pogodbo, da se ne bode kralju napivalo. Oficijozu sedaj to zanikajo, resnično je pa to, da je konec banketa general Serafini čašo povzdignil z besedami: „Ker nobeden gospodov, ne nj. ekscelencja minister, ne grof Guarini, ne poveljnik, od sedaj še ni primer- nosti sprevidel, da bi se bilo kralju napilo, napijem mu jaz, rekoč: „Živio kralj!“

„Times“ odgovarja „Nordd. Allg. Ztg.“ radi sumničenja, da prva **Francoze** na **Nemce** šenje in pravi: „Angleška želi s Francosko v dobrem sporazumljenju živeti, in je za jedno tudi Nemčiji prijazna. Anglija se sicer ne bode vojaško zavezovala niti z Nemško, niti s Francosko, pač obema svoje prijateljstvo ponuja. Angleška prijaznost ni, da bi jo zdravomisleče ljudstvo zametovalo in prijateljske pogodbe se med narodi tudi brez diplomatov lahko sklenejo. Anglija nikakor ne more pozabiti, da jo marsikaj na Nemčijo veže in močna Nemčija svetu poročstvo daje, da se nikdo ne bode tako brzo javni mir kaliti podstopil.“

Sultan je jel svoj plašč po vetru obračati. Kakor „Pol. Cor.“ iz Carigrada poroča, opira se sultan sedaj le s svojo politiko na avstrijsko-nemško-italijansko zvezo, poleg tega pa tudi z Angleži skuša kolikor mogoče dobro izhajati, za kar mu je pa marsikako grenko treba požreti zaradi postopanja Angležev po Egiptu. Bismark je menda sultanu namignil, da so ji prijazne razmere z Anglijo zaradi ravnotežja na iztoku potrebne. Kakošne

so pa razmere Rusiji nasproti, tega v Carigradu živ krst ne ve! So, ki trdijo, da so se prijazne razmere jako ohladile, drugi pa zopet trdijo ravno narobe. Resnice je na tem toliko, da si sultan z vsemi velevladmi v sporazumljenju ži- veti prizadeva.

Španjski vojni minister razložil in od- bral je vse one častnike, ki so bili v poslednjo ustajo zapleteni, ter jih v posebne trdnjave od- poslal. Nekaj jih je ubežalo na Francosko, kjer so se iz lastnega nagiba krajinskim (graničnim) oblastim izročili, in te so jih po ukazu franco- ske vlade odmah na Angleško odposlale. Madri- ška vlada ima jako odprte oči na Zorilline agente in prijatelje in poznati je, da jim je vsaka zunanja pomoč vsahnila. Kastelarjevi prijatelji Zorillino početje glasno obsojajo, ter za reakcionarno smatrajo.

Obravnave med **Kitajskim** in **Fran- coskim** še trajajo, isto tako tudi vojska v Tonkinu. Obravnavata pa sedaj ministerski predsednik Ferry, ker je minister vnanjih pos- slov Chalmel-Lacour na odpustu, in kitajski poslanec Tseng, posreduje pa lord Granville, ki obravnava s istim poslanca in s franco- skim poročnikom Waddingtonom. Angleži se zelo zanimivajo za te obravnave, na Franco- skem pa začnejo misliti, kaj potem, ako bi angleška vlada kaj vmes segla in zaprla sueški kanal. Kar se tiče bojev v Tonkinu, priznajo tudi francoska poročila, da se „črne zastave“ hrabro bojujejo; da so jim vzeli dvoje nasipov, so morali tri dni na nje streljati in na zadnje še zakope naskokovati. V tretjem okopu so se tako hrabro branili, da general Bonet ni opravi- nil ničesa tam. Poročila o tem generalu si nasprotujejo. Včeraj je poročal telegram, da je bil civilni komisar Harmand odstavljen, drug telegram je rekel, da še ni poslan bil v Peking, in sedaj se pa zvé iz Pariza, da o tem po- slanji pomorski minister ni nič vedel, da še le po telegramu prosi razjasnila.

Izvirni dopisi.

Iz Stare Loke, 20. sept. Tak danes ob 1/2 10 je prvokrat zapel naš veliki zvon! Zares — lepo zvonjenje imamo v Cerengrobu, tako, da ga mu kmalo ni para; po tem pa, kakor nam je veliki zvon prvokrat zapel, soditi, bomo doma še lepše zvonjenje imeli! Vsi smo bili od teh veličastnih glasov očarani!

Ko smo šli na sv. Rešnjega Telesa dan s procesijo, je začel poprejšnji veliki zvon ne- kako zamolklo peti, in že pred prvim blago- slovom je utihnil! Ne verjamete, kako žalostno da je bilo na tak dan! Zdelo se mi je kakor pri bolniku — kateremu žila na roki in na vratu začne počasi sem ter tje opletati in mu kmalo potem življenje ubeži — tako tudi tukaj!

razgrniti svetu njih morebiti nepoznano, za- temnelo slavo; in sicer to hočem storiti zdaj proti jeseni; — zdaj ko one od nas slovó jemljejo, in pa tudi zato, da bi one spomladi ne postale muhaste in bi se ne kujale zopet priti iz zemlje, ko bi se one vse žalostne in pozabljene ločile od nas; — ampak da bodo zopet prikukale iz zimske odeje in vnovič nam razveseljevale oko in srce, — ter tudi kaj dela pripravile kôsi, grabljicam in zdravim zobem.

Upati hočem, da bote vé pôlske rožice vse, vse poslušale moj glas — poslušale lepo, kakor bistre ribice sv. Antona; — upam, da bote to moje poslavljenje blagovoljno sprejele in spomladi po Stvarnikovi volji prav radovoljno zopet prikimale k nam s svojimi glaviciami. Tako-le vam bodem zapel:

„Rožice pôlske!“ — vse krasne ste Ve:

Da travniki, polja po Vas hrepene!

Rožice milice,

Ljube mi sestrice;

Zemljo odevate,

Meni pa pevate:

„Naši lepoti primerno lepo,

Je srčice tvoje, ko je še mlado!“

„Rožice pôlske!“ — prezale ste Ve:

Ko travniki, polja se z Vami mlade!

Rožice ljubice,

Ljube mi budnice;

Srce ogrevate,

Resno ko pevate:

„Z nami cvetočimi naj razeveté

Se srčice Tvoje — mladeneč! dekle!“

„Rožice pôlske!“ — bogate ste Ve:

Ko pisano pisane gledam Vas le!

Rožice družice,

Sladke učiteljce;

Radost mi delate,

Glasno ker pevate:

„Naše bogastvo onema te naj,

Iskati bogastva za nébesni raj!“

„Rožice pôlske!“ — priljubljene ste:

Saj kmetič veselo Vas spravlja vse!

Kôsa zapela je, —

Grabljice grabile; —

Rožice zvenjene,

Častno mi kličete:

„Spravljaj bogastva po čednostih zdaj,

Da spravi te „Kôsee nebeški“ kedaj!“

„Rožice pôlske!“ — končale ste Ve

Življenje na zemlji — za letos pa le!

Spómlad vstale se,

Bote oblekle se;

Takrat klicale mi

Bote vse žive dni:

„Zemsko življenje je kratko zares;

Spomlad nevenljiva le sije z nebes!“

To — ljubice moje! — poslavljenje bla- govoljno sprejmite; in, ako bote spomladi, po- zabivši vso žalost in navidezno zaničevanje, k novemu izbudile se ter vstale v omlajeni svoji lepoti; — in ako življenja mili Vladar blago- voljno podelil bo tudi meni vgledati vnovič spomladno prerorenje, zagotovim vas, da vam bom takrat v zahvalo in slavo zapel novo pes- mico: — „Spomladančico“. **Ljubljanski.**

Pa čudno, drugej se vstrašijo, ko se kaj takega primeri — tukaj je bilo skoraj ljudstvo veselo! „No, zdaj bomo pa nove zvonove imeli; — ti pa morejo biti lepši in težji, kakor daleč okoli v kaki cerkvi!“ — to je bil glas, kateri se je povsod čul! In ko se je o novi maši zopet eden ubil, je vse reklo: „prav je, da se nam je ubil, — drugač bi se bil pa revežem v Trbojah! (kteri bi jih bili radi kupili)“. Ljudje so nas kar vstavljali na potu in popraševali, kdaj da bodo preč. g. dekan oznanili, da se bo za nove zvonove pobiralo!

Od kraja se je mislilo, da bi se na posestnike zemljišč, na hišarje in druge primerna svota nalcžila, pa ko so preč. g. dekan želeli, da naj bo darovanje pri nabiranju prosto, so se zbrani močje precej tega poprijeli, — in prav tako! Koliko je posestnikov — kteri so dobili od starišev zadolžena posestva, — ktera s ptujimi ljudmi obdeljujejo, ktere davki zelo tlačijo: vse takega poišče, — pa koliko je tudi starih tet in stricov — in tudi drugih zasebnikov, ki imajo dokaj novece prihranjenih, kterih nikdar porabili ne bodo, in jih še porabiti ne znajo; — kteri pa vsi za Božjo čast in cerkvene naprave gorijo — in davka nobenega nimajo za plačati! — Vsi smo želeli, da bi pri napravi novih zvonov nobeden ne bil preveč zadet in zaradi tega žalosten. Želeli smo, da bi bili ti zvonovi zares v čast Bogu, z zedinjeno ljubeznijo vseh faranov Bogu posvečeni! Ker tam, kjer pri vstanovi kake reči ljudje morajo z moralno silo vgnani pomagati, tako da po trmi enega človeka včasih dosti kmetov za zmiraj oslabi, tam ne more biti pravega veselja, kjer se kolne, tam ljudstvo ni veselo darilec — kakoršnega Bog hoče imeti!

V Stari Loki za kak blag namen pobirati, to je zares pravo veselje! Precej prvi dan smo nabrali nad 800 gld. brez tega, kar so odličnejši sami preč. g. dekanu izročili! Zadnjo nedeljo smo dobili v sami Sv. Duški soseski okoli 1000 gld.

Le enega ni bilo, da bi se bil kaj jezil; še v Žabnici so ljudje z veseljem dajali, dasiravno imajo lastno cerkev, lastnega duhovna, in vedne stroške pri cerkvi!

Kako težko da je vse pričakovalo novih zvonov, tega Vam ne morem popisati. In ko je počil glas, da jih v torek 18. septembra dobimo, je bilo vse na nogah — kakor na velikonočno soboto! Fantje so postavljali maje, pred cerkvijo sta bila n. pr. dva po 23 sežnjev visoka maja! Dekleta so pletla in že 14 dni poprej pripravljala banderca — zastavice in drug kinč s primernimi napisi!

V torek 18. sept. so šli močje s štirimi vozmi v Ljubljano. Pravili so nam, da je bilo vse polno ljudi okoli vozov, kjer so skoz vozili! V Št.-Vidu so njim začeli pritkavati v zvoniku in tako naprej pri vseh cerkvah, kjer so memo šli. Tu in tam so tudi streljali! Pristrčna zahvala vsem dotičnim cerkvenim predstojništvom! Iz njiv in travnikov je vse vrelo k cesti, tako, da so imeli od Rateč do Loke nepretrgano rajdo gledalcev. Le škoda, da je bil glavni voz z velikim zvonom popolno okinčan še le pri Ratečah (suškem mostu) in ne že v Ljubljani. Ob 6 zvečer zagromi zaporedoma nad 30 možnarjev v znamenje, da so zvonovi že blizo. Zdaj gredo preč. g. dekan s svojo duhovščino v cerkveni obleki na kraj, kjer se ločite starološka in mestna fara, da bi primerno zvonove po cerkvenih obredih sprejeli.

Povem Vam, da nadjal sem se kaj lepega — pa kaj takega nisem pričakoval! Ko smo zagledali prvi voz, — smo vsi obmolknili — in nekaka ginjenost nas je prevzela! Štiri lepo belo oblečene deklice so peljale z belomodrimi trakovi konje proti nam, kteri so imeli na sebi lepe modre, belo obrobljene „šabrake“. Voz postoji; in tu stopi Jerica Doleneč, Jožkova, proti g. dekanu in jih nagovori. Zahvali se njim za preobilni trud, in v imenu vseh faranov za blago skrb pri napravi novih zvonov. Pozdravi tudi zvonove, in o koncu govora položi na veliki zvon prekrasni šopek cvetie. Deklica je izvršila izvrstno in neprestrašeno svojo nalogo. Po dokončanem govoru preč. g. dekan poštropijo zvonove z blagoslovljeno vodo, jih pokadijo ter odpravijo dotične molitve! Pevec, — duhovni, začnejo psalm: Afferte Domino etc. Misericordias Domini...! Zapeli so ga tako, kakor je nekđaj nepozabljivi Rihar učil, četveroglasno — saj je bil dan veselja, ne pa pogreb. Menda ložej in bolj navdušeno še nikdar niso peli kakor ta dan; prav kakor da bi se bil čas nazaj povrnil, ko je David sam pred skrinjo zaveze prepeval!

Predno so zvonovi prišli, smo ljudi prosili, naj se ne gnjetijo; pa ko smo začeli proti fari iti, je bilo to vse pozabljeno. Zares pravo čudo je bilo, da se ni nič prigodilo! Kakor da bi se bil en sam val zagnal proti cerkvi, tako se je videlo: Konji, vozovi, zvonovi, otroci in odrasčeni — vse se je bilo sprijelo. Kteremu je znan ozki pot skoz Staroloko, si že lahko misli, kako da je bilo nevarno. In tudi najmanjša nesreča se ni prigodila! Šlo je gladko kakor po mizi. Samo pri vhodu proti cerkvi smo se bali, da ne bodo mogli konji speljati zaradi prevelike ožine prvega voza na pokopališče. Pa kar sprežejo prvi par konj, fantje in močje potisnejo voz in ko bi trenil, bil je voz z velikima zvonovama na britofu. Vse se je oddihnilo ter Boga hvalilo, da je šlo nepričakovano lahko, da si ima zvon le 12 funtov manj kot 46 centov.

Včeraj opoldan so bili že vsi štirje zvonovi v zvoniku. Kadar se je vzdignil zvon od tal, in kadar so ga v zvonik potegnili, so zagromeli možnarji, in tako tudi danes, predno se je veliki prvokrat oglasil.

Tu Vam podam težo zvonov: Veliki telita 2569, drugi 1269, tretji 697 in manjši 355 kilogramov!!! Imamo pa še enega, toraj pet prav lepih zvonov. Podobe sv. Jurija, sv. Petra, sv. Cirila in Metoda na velikem; na drugem: Neomadeževano spočetje Marije Device in sv. Jožefa; na tretjem: sv. Štefana in sv. Florijana in na četrtem: Presv. Srce Jezusa in Marije s primernimi napisi so izvrstno izdelane, kakor tudi ornamentika na vseh, posebno na velikem zvonu, vse to je tako izvrstno, da ne dostavljam drugzega kakor: Pridi in poglej.

Vsa čast in zahvala preč. gosp. dekanu Mateju Kožuhu, da so s tacim veseljem in s toliko radostjo skrbeli za nove zvonove. S tem so si postavili najlepši spominek pri Staroločanih ne le za celo življenje, ampak tudi še za poznejša leta. Bog daj, da bi njim novi zvonovi še dolgo let k veselemu godu voščili, h kateremu se bodo letos menda prvokrat oglasili! Take neveste kakor je naša farna, po skrbi preč. g. dekana vsa olepšana cerkev, pač nima kmalo kak cerkveni predstojnik, in tako veličastnega zvonjenja v dveh cerkvah menda nobena fara, kakor starološka s Cerengrobom. Pri zadnji birmi so mil. knezoškof sami rekli: Starološka fara je zares prekrasna fara!

Vso čast in hvalo moramo izreči faranom starološkim, da so tako radi in z veseljem sreem darovali potrebni denar za zvonove. Kjer je za blago reč toliko navdušenosti, tam se za Božjo čast zares zamore veliko storiti.

Pristrčna zahvala gosp. vitezu Strahlu in domačim mladenčem in dekletam, da so se toliko trudili za olepšanje zvonov, za maje pred cerkvijo itd. Radi se zahvalimo tudi blagim voznikom novih zvonov. Bralo se jim je pa tudi na obrazu, da lepšega, bolj veselega dneva morebiti še niso imeli, kakor je bil ta dan.

H koncu pa še to-le pristavim: kjer se bodo cerkve s tako navdušenostjo zidale, kakor se je pred malo leti tukaj pri nas; kjer bodo ljudje tako naglo in s takim veseljem denar za take zvonove zložili in tekmovali, kdo da bo dal poprej najlepši hrast posekati za oder zvonov v zvoniku, kjer v enakih slučajih le ena skupna misel ljudi prešinja, hitro dovršiti za Božjo čast, kar je najboljšega in najlepšega, se lahko reče: Tu blago, krščansko ljudstvo prebiva, kjer Duh Božji veje in liberalno novosegno brezverstvo nam ga ne bo še ugonobilo. Bog plati vsem veselim darovalcem z duhovnimi, večnimi darovi! L.

Iz Kočevja, 20. sept. 10. t. m. se je poštni voz prevrnil med Ribnico in Dolenjo vasjo. Peljali so se notri trije gospodje in ena gospa. Bog jih je obvaroval, da se jim ni nič kaj hudega zgodilo. — Suša se tu povsod pozna. Zelje, ki veliko tu zaleže — je povsod slabo. — Čez Rinžo se dela v Kočevji most iz sekanega kamna. — Gimnazija je lepo poslopje. Tudi družih hiš se je v novem času veliko naredilo. Pri Stari cerkvi vidiš novo palačo g. E., ki je notri meblirana — kakor hiša kakega kneza. Tudi lep drevored se je zasadil v mestu, za gradom. Noša kočevska se pa močno že opušča. x.

Krems, 18. sept. Lepi izgledi bolje pomagajo k dušnemu življenju in sploh k omiki, kakor mnoga opominjanja. „Tako naj sveti naša luč, da bodo vaša dobra dela videli, ter hvalili Očeta, ki je v nebesih“, pravi sv. pismo. Omenil sem vže nekoliko v mojem prvem poročilu o milostnem kraju (Gnadenort) „Marija Zell“, da roma vsako leto na tisoče ljudstva vsake vrste z vsakovrstnim namenom in obljubami k temu v celi Avstriji najslopečejšemu milostnemu kraju. Z radostnim sreem pripovedujejo romarji srečen prigodek unega tedna. 14. t. m. namreč ob 1 popoldne dospela je Nj. Vel. cesarica Elizabeta s svojo hčerko cesarično Valerijo, princezino Auerspergovo in z dvornim prelatom, čast. g. Majerjem, iz krasnega poletnega bivanja Mürzstega v ta romarski kraj. Ko je bila visoka gospa v hôtelu „Schwarzer Adler“ odložila svoje popotne reči, podala se je s svojimi spremljevalci v romarsko cerkev in je bila o 1/2 6 pri litanijah in blagoslovu. Ko blisk se je prihod cesarice razglasil po mestici in prebivaleci začeli so razsvitljavati hiše, tudi videle so se sem ter tje razobešene zastave. Prihodnji dan, 15. t. m., podala se je velika gospá zarano v cerkev in opravila svojo pobožnost. Bila je ob 7. uri pri sv. maši, ktero je bral dvorni prelat Majer. Predno je odšla, podarila je županstvu 50 gld., da jih razdeli med uboge.

Domače novice.

(O kranjskem deželnem zboru) nahajamo po dunajskih listih telegame, da nameravajo nemškutarski poslanci velikega posestva, ako

se volitev Dežmana in Schrey-eva zavrže, pustiti zbor. To žuganje pa ima biti le nekako strašilo narodni stranki, kajti nemškutarji si kaj takega ne bodo upali storiti, ker potem zgube še edinega iz med sebe v deželni odbor, ki ga zdaj še imajo, ne pomagal bi jim pa tak „exodus“ nič, marveč bi z njim osmešili le sebe in svojo stranko. Kakor slišimo, sestavlja baron Apfaltrern proti poročilu večine o tej volitvi še posebno, temu nasprotno poročilo manjšine, ktere zastopnik v odseku je edini on.

(Na dnevnem redu prihodnje seje deželnega zbora 24. t. m.) je razun volitve velikega posestva tudi predlog deželnega odbora o premembah volilnega reda in vtemeljevanje dr. Zarnikovega nasveta o premembah mestnega statuta ljubljanskega. Tudi poročilo deželnega odbora o volitvi g. dr. Sameca v Trzinu in g. Deva v Črnomlju utegne priti na vrsto. Poročilo priporoča, da naj se volitev g. dr. Sameca potrdi, volitev g. Deva pa naj se izroči poverljivemu odseku. Glede premembe volilnega reda zvemo, da se za zdaj nameravajo samo premembe, ki so bile v državnem zboru od vlade same nasvetovane in od zbornice sprejete, da namreč vsak volilni okraj, mesto ali trg volijo doma, in da se pripozna volilna pravica vsem, ki plačujejo vsaj 5 gld. direktnega davka. Za pretres te postave se bode izvolil poseben odsek, ki bode prevdarjal, je li mogoče že zdaj doseči še kake druge premembe po izgledu zbora štajarskega, ki je v mestno skupino sprejel več novih trgov. Tudi za pretres mestnega statuta ljubljanskega bode izbran poseben odsek.

(K odlikovanju čestitali) so te dni magistratni uradniki županu gosp. Grasselli-ju, kupčijske zbornice svetovalci svojemu predsedniku gosp. Kušarju in odbor Vincencijeve družbe svojemu načelniku dr. Gogali.

(Sprejemna skušnja na gimnaziji) je v nemškem razredu a odvrгла jih 7, v slovenskih b in c pa 20 učencev, in ker so nekteri še sami se drugam odločili, ostane jih v a 58, b 67 in v c 66, skupaj v prvi latinski šoli 191.

(Za mnoge gimnazijalce) gotovo veselo naznanilo je sklep zadnjega frančiškanskega kapitela v Ljubljani: da se jemlje v njihov red sv. Frančiška Serafinskega že mladenčji, ki so IV. gimnazijski razred dovršili. Marsikteri, ki čutijo poklic v blagi redovniški stan že od mladih nog, lahko zgodaj stopijo v ta stan in se toliko lažje privadijo potrebnega reda, ker jih posvetna sapa ni še ostrupila. Marsiktere pomanjkanje pomoči ali manj važne šolske tvarine zavirajo v stopanji do višjih šol ter v dosegi doželjenega stanú; tukaj jim je pomoč dana, da si morejo dalje pomagati in doseči duhovski stan, do ktereга poklic v sebi čutijo.

(V „ljudski kuhinji“) na starem strelišči dobiva letos do zdaj opoldne hrano čez 100 dijakov raznih šol po 10 kr., zvečer pa po 4 in 6 kr. in to v posebnih, za nje odločenih prostorih. Da je to velika dobrota za učečo se mladino, lahko ume vsak, kdor vé, kako trdo gre dijakom včasih ravno zavoljo hrane.

(Štiridesetletnico) svojega službovanja obhajal bo 27. t. m. v Gradcu fem. baron Kuhn, lastnik našega pešpolka št. 17.

Razne reči.

— Priporočila vreden časnik! Marljivi pisatelj Engelbert Fischer izdaja že tretje leto jako podučljiv časnik z naslovom:

„Für Auge und Herz“. Lepe in mikavne zgodbe krajšega in daljšega obsega se vrstijo z raznimi podučljivimi sestavki „o milem vladanju božje previdnosti“, „o delih krščanske ljubezni“, „o posvečevanju nedelj“, „o koristnih in škodljivih knjigah“ itd.; vsakemu listu je pridjan še poseben oddelek „Freundliche Stimmen an Kinderherzen“, ki se lahko od družega berila loči in daja še neodraslim v roko. List izhaja po dvakrat na mesec in stane samo 76 kr. — V prihodnje pa bo vrednik še vsak list za pol pole pomnožil, tako, da bo vsaka številka imela najmanj 24 strani, ves letnik 576 strani. Pridjan bo namreč še nov oddelek z naslovom: „Zu Jesu Füssen“. Ta oddelek ima biti a) prijatelj, učenik, svetovalec in tolažnik bolnikom in trpinom vsake vrste, pridjan vselej prvi številki v mesecu ter se lahko iz lista jemlje ter razdeli bolnikom in drugim trpečim, b) nekakšen „misijonar med ljudstvom“ ter z lahkoumnimi razpravami o verskih in нравnih naukah zavračevaje navadne ugovore itd. ljudstvo podučevati in boljšati. Vidi se, da se izdajatelj resno trudi vsem družinskim razmeram vstrezati in koristiti ter zaslúži, da ga vsi dobri katoličanje zdatno podpirajo v tako blagem početju. Naj tedaj tega lista ne prezrejo oni, ki želijo sebi ali družim dobrega berila v nemškem jeziku. List prihaja 24krat na leto in bo stal zaradi nove pomnožitve nekoliko več kakor do zdaj, namreč 1 gold., kar je pač malo za toliko koristnega berila. Naročuje se pri izdajatelju (Engelbert Fischer, Pfarrer in Neustift am Walde b. Wien) ali pa po e. k. poštah; po bukvarnah stane nekoliko več.

— Iz Kašice (Ogersko), 19. sept. Danes ob 6. uri popoldan se je vojvoda Jožef sem pripeljal, da bode končne vojaške vaje pregledal. Sprejeli so ga tukajšnja viša duhovska, mestna in vojaška gosposka in ga v hotel spremili.

— V Temešvaru so se ljudje jeli pritoževati, da hišine in drugo žensko služabno osobje zvečer preveč po ulicah in za „vogli“ z osobami moškega spola postajajo in tako pasajo zapirajo. Redarstvo je dobilo ukaz vse take sositanke razganjati in ako bi se kaka ženska večkrat na sositanku zasačila, jo sme zredar tudi s saboj vzeti. — Pravo, marsikje bi ne škodovalo enako postopati!

— Baronu Pavlu Sennyeyu, ki se je najzadnjih sej za deželni kataster v Budapešti vdeležil, se je zdravje zboljšalo. Kdor ga je pred dvema leti videl, si je moral misliti, da ne bode se nikdar več javnega življenja vdeleževal. Tim večje bilo je začudenje, ki je nastalo vsled njegovega prihoda v deželni kataster. Rekel je svojim prijateljem, da je prišel zopet svoje „peruti poskušati“. Rana se je zacelila in glas je zopet poprejšnji. Tudi dihanje je čisto normalno. Vendar pa hoče še jedno zimo v milem italijanskem ozračju preživeti ter se popolnoma okrepčati, da mu bode zopet mogoče državnozborniških obravnav se vdeležiti s popolno okrepčanim duhom in telesom.

— Strugarji ostavili so na Dunaji delo in mojstrom naslednjo spomenico podali: 1. Dela se le v rokodelnicah; 2. ženske se morajo odmah od strugarstva odstraniti; 3. vpeljava posredovanja dela; 4. vpeljava 10urnega dela od 7. zjutraj do 6. popoldne in opoldne 1 uro prosto; 5. spavališča in hrana se naj odmah iz rokodelnic odpravijo; 6. popolno odpravljenje nedeljskega dela; 7. plačilo vsako soboto.

— Nemška ladija „Evropa“ razbila se je na Mali Šmaren dan blizu Cuxhavena. Mornarji so otehi le svoje življenje. Kapitan je po svoji pijanosti nesrečo zakrivil in si je zavdal.

— Bismarkova bolezen ni tako brez vsega, kakor bi si morebiti kdo mislil. Dunajski „Danube“ pripoveduje tako-le: „Zdravnik, ki ga je knez Bismark v Gastein poklical, in je bil vsak dan v njegovem obližju, pravi, da zdravje nemškega kancelerja ni le samo hudo potrto, temveč ves njegov položaj tak, da se kaj nenavadnega vsak dan lahko pričakuje.

Bismark ni več nekdanji vojak; hudo je opešal. Poprejšnja njegova zdrava barva je skoraj popolnoma blede, očem je ogenj ugasnil. Hrbet mu je vpognjen, hoja pa počasna in težka“.

— Tovarna Postnikova v Moskvi izdelala je dva po pet vatlov velika pozlačena malika iz medi za prekokavkaške Kalmuke, ki so ju za svoje tempeljne naročili. Bogova imata človeško podobo in sedita. — Prav angleško!

Telegrami „Slovenca“.

Zagreb, 21. septembra. Včeraj opoldne se je v Farkasevaču nabralo okoli 600 kmetov iz Gradaca in Belovara s klicem: „Mi ne maramo biti pri Ogrih!“ Podžupan s Križa poslal je vradnika z dvema žandarjema in dvema deželnima rezervistoma, ki so morali se pa umakniti s koli, sekirami in puškami oboroženi množici. O polnoči prišlo je na pomoč 13 deželnih brambovcv z lajtenantom, ki so bili pa sprejeti s kamenjem, sekirami, streli iz pušek, ter tudi streljali. Deset kmetov je mrtvih, veliko ranjenih, dva deželna brambovca hudo ranjena.

Beligrad, 21. sept. Novica o odpustu vojne ministra je neresnična. Sploh pred vrnitvijo kralja ni pričakovati nikake spremembe v ministerstvu.

Homburg, 21. sept. Cesar je s cesarjevičem dospel sem zvečer in sprejel španskega in srbskega kralja.

London, 21. sept. Časnik „Standard“ proglašja govorice o potovanju Gladstona v Kopin, da Angleška hoče nasprotovati Nemčiji in Avstriji, ki se prizadevate ohraniti mir, — za smešne; Angleška ne simpatizira s Francosko, da bi priborila Alzacijo in Lotaringijo nazaj, ker ti dve deželi pripadate Nemčiji po pogodbi po vojski, ktero je provzročila Francoska, da bi razkosala Nemčijo; angleška kontinentalna politika obstoji le v tem, da se pridruži onim, ki mir delajo. — Ladija „Pembroke-Castle“ je sinoči priplula z Gladstonom v Themso, davi pa je stopil na suho.

Dunajska borza.

20. septembra.

Papirna renta po 100 gld.	78 gl. 40 kr.
Sreberna „	78 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 85 „
Papirna renta, davka prosta	92 „ 90 „
Ogerska zlata renta 6%	119 „ 45 „
„ „ 4%	87 „ 75 „
„ papirna renta 5%	86 „ 30 „
Kreditne akeije	160 gld. 295 „ 80 „
Akeije anglo-avstr. banke	120 gld. 110 „ 25 „
„ avstr.-ogerske banke	834 „ — „
„ Länderbauke	107 „ 80 „
„ avst.-ogers. Lloyd v Trstu	645 „ — „
„ državne železnice	320 „ 25 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	230 „ 75 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	103 „ — „
„ Ferdinandove sev.	104 „ 75 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 120 „ — „
4% „ „ 1860	500 „ 132 „ 75 „
Državne srečke „ iz l. 1864	100 „ 167 „ 75 „
„ „ 1864	50 „ 166 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 168 „ 50 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ 25 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „
London	119 „ 90 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 67 „
Francoski napoleond.	9 „ 50 „
Nemške marke	58 „ 55 „

V Šempetru v farovži se dobi

50 veder starine

od leta 1879 in 50 veder l. 1880, in ravno tako tudi letošnjega belega in čistega vina po ugodni ceni. (2)

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.